

# Dkt. David A. DeSilva,

## 2 Petro na Yuda

### Kikao cha 4

Barua ya Yuda, iliyojaa madokezo yasiyoeleweka, iliyojaa mabishano makali, inayozungumzia hali ya giza, labda imejikita katika sehemu ya nyuma ya Agano Jipya. Huko huelekea kukaa, kuheshimiwa lakini kusahaulika kwa urahisi. Yuda haonekani katika mihadhara ya kawaida ya Jumapili.

Nafikiri ni mara chache sana somo la vitabu katika makanisa. Haijitoshelezi kwa nyakati za kibinafsi za kujitolea. Ikiwa wachapishaji wa Biblia wangeacha kuchapa Yuda, huenda ikachukua muda kabla hawajaona.

Barua ya Yuda inatoa changamoto kadhaa kwa msomaji wa kisasa. Ya kwanza ni ufupi wake. Tuna dirisha finyu sana la mistari 25 tu ambayo kwayo tunaweza kuchungulia katika maisha ya walengwa wake na kuingia katika hali anayoshughulikia mwandishi.

Hatuwezi kamwe kumjua mwandishi huyu karibu kama vile tunavyoweza kumjua Paulo au hata Yakobo au mzee aliyetupa Yohana wa 1, wa 2 na wa 3. Na kwa hivyo, atabaki kuwa mtu anayefahamika zaidi kuliko rafiki. Pili ni mtazamo wa barua juu ya hukumu na hukumu.

Kimsingi ni kelele dhidi ya watu fulani ambao wamekuja katika mkutano na kuanza kuchukua faida ya washiriki wake, mwandishi anadai, kwa ajili ya kukidhi uchoyo wao wenyewe na tamaa zao za kibinafsi. Kukuza hukumu ya Mungu na mistari migumu na ya haraka karibu na mazoezi ya Kikristo ni vigumu sana kupatana na maadili ya karne ya 21 ya uvumilivu na wingi. Ya tatu ni marejeo ya mwandishi ambayo mara nyingi hayaeleweki kwa sehemu na picha za Agano la Kale katika maandiko ya ziada ya Biblia.

Msomaji anahitaji kuwa na ufikiaji wa kiakili kwa upana wa fasihi ya mapema ya Kiyahudi ikiwa anatumai kufahamu kikamilifu barua hii fupi sana. Ya nne ni mapokezi ya Yuda katika kipindi cha historia ya kanisa. Kanisa la kwanza liligawanywa kwa mamlaka yake.

Kwa kiasi kikubwa kwa sababu ya mvuto wake kwa maandiko ya ziada ya Biblia. Luther hakuwa na hakika kwamba ilikuwa na thamani ya kutosha kujumuishwa katika Agano Jipya. Je, Yuda anatoa nini ili kuhalalisha kujumuishwa kwake katika kanuni zetu, hata karibu na mwisho wake? Katika kozi hii fupi, natumai kuonyesha kwamba Yuda anatoa angalau michango mitatu muhimu kwa kazi inayoendelea ya ufuasi na huduma.

Kwanza, Yuda anaimarisha usadikisho unaokuzwa kote katika Agano Jipya kwamba neema ya Mungu katika Yesu Kristo ina kusudi: ukombozi wetu kutoka kwa tamaa na tamaa za utu wetu wa kale na kugeuzwa kwetu kuwa utu mpya ambao utasimama bila lawama machoni pa Mungu. Jibu lingine lolote kwa neema ya Mungu, matumizi mengine yoyote ya neema ya Mungu, ni sawa na kumkana bwana wetu wa pekee na Bwana Yesu Kristo, kwa kadiri Yuda anavyohusika. Yuda angekubali msisitizo wa John Wesley kwamba Mungu anafanya kazi ili kutuokoa sio tu kutoka kwa adhabu ya dhambi, lakini pia kutoka kwa nguvu ya dhambi, ili kweli tuweze kuishi katika utakatifu na haki mbele zake.

Pili, Yuda hutufanya tujue kuwajibika kwetu mbele za Mungu, yaani, uhakika wa hukumu ya Mungu. Anaunganisha hili hasa na uadilifu wa kihuduma, na hivyo anashikilia daima mbele yetu swali muhimu, je, tuko katika biashara ya dini ili kutumikia makusudi ya Mungu kwa ajili ya watu ambao Mungu ametukabidhi, au tuko katika biashara ya dini ili kutumikia maslahi yetu wenyewe, iwe ni tamaa za wazi zaidi au majaribu ya hila zaidi ya majisifu na mkate wa kila siku? Kashfa ambazo zimetikisa madhehebu mengi na baadhi ya makanisa yasiyo ya madhehebu, na kuleta aibu iliyoenea juu ya injili, inatukumbusha kwamba hatari hizi ziko daima. Tatu, Yuda anatukumbusha juu ya uwajibikaji wetu sisi kwa sisi na wajibu wetu sisi kwa sisi kuwajibika sisi kwa sisi.

Hii inapunguza nafaka, hasa ya makanisa ya Magharibi ya karne ya 21, ambapo haki ya mtu binafsi ya kujitawala bila uingiliaji wa kikandamizaji wa watu wengine ni thamani inayozidi kujulikana. Yuda anazungumza nasi neno lisilo la kitamaduni, akitutia moyo wa kuingilia kati ili kuwarejesha ndugu na dada katika Bwana ambao wanasonga katika mwelekeo kinyume na mwelekeo ambao neema ya Mungu ingetusukuma, ikitunyenyeka kusikiliza wakati sisi ni walengwa wa uingiliaji huo. Kwa michango hii pekee, barua ya Yuda ingeendelea kustahili kusikilizwa kwa uangalifu na kwa uangalifu.

Neno la kwanza la waraka ndilo lenye mjadala mkali zaidi: Yuda, Yuda, mtumwa wa Yesu Kristo na nduguye Yakobo. Yuda lilikuwa jina la kawaida sana, lililobeba jina la mmoja wa wazee wa ukoo 12, ambaye, kwa kweli, alitoa jina lake kwa shirika la kisiasa lililodumu kwa muda mrefu zaidi ndani ya Israeli la kale, ufalme wa kusini wa Yuda. Tunakutana na watu kadhaa walioitwa Yuda katika Agano Jipya.

Yuda Mgalilaya alikuwa mwanamapinduzi. Yuda, mwana wa Yakobo, mmoja wa wanafunzi. Yuda, si Iskariote, kama tusomavyo katika Yohana.

Bila shaka, Yuda Iskariote anajitokeza. Lakini pia tunapata katika Kitabu cha Matendo, Yuda wa Damasko, Yuda Barsaba, na tena katika Injili, Yuda, ndugu wa kambo wa Yesu na kaka ya Yakobo, Yosefu, na Simoni, pamoja na kaka ya dada wawili au zaidi wasiojulikana. Kujionyesha kwa mwandishi kuwa mtumwa wa Yesu Kristo na ndugu ya Yakobo kwa wazi zaidi huelekeza kwa wa mwisho wa Wayahudi hao, kwa kuwa mtu angejitambulisha tu kuhusiana na ndugu badala ya baba ikiwa ndugu huyo angekuwa mashuhuri sana katika mduara ya mtu.

Yakobo, ndugu wa kambo wa Yesu, anaonekana kuwa hakuwa salama katika mduara wa wafuasi wa Yesu hadi baada ya ufufuo, baada ya Yesu kumtokea, kufufuka kutoka kwa wafu, kama tunavyosoma katika 1 Wakorintho 15, mstari wa 7. Yakobo aliibuka upesi, hata hivyo, kama kiongozi katika Kanisa la Yerusalemu, hakika kufikia wakati wa ziara ya Paulo huko Yerusalemu ambayo anasimulia katika Wagalatia 102:1-12. Yakobo pia anaonekana katika jukumu kuu katika Kongamano la Yerusalemu la Matendo 15, ambamo anatamka neno la mwisho. Na tena katika Matendo 21, ambapo anampa Paulo maagizo yaliyomaanisha kuondoa mashaka ya Wakristo wa Kiyahudi juu ya Paulo na utume wake.

Hasa katika karne ya 19, kuongezeka kwa ukosoaji wa kihistoria kuliwaalika wasomi kufungua tena maswali ya uandishi wa maandishi yote ya Agano Jipya. Yuda hakuwa ubaguzi. Ni jambo la kawaida sasa kupata maelezo yanayodokeza kwamba barua hii fupi haikutungwa na Yuda mwenyewe, bali na mwandishi wa baadaye kwa jina la Yuda.

Tutapitia kwa ufupi hoja zinazopinga uasilia wa barua hiyo, na sababu zangu mwenyewe za kuisoma kama maandishi halisi kutoka kwa ndugu wa kambo wa Yesu, Yuda. Hoja ya kwanza dhidi ya uhalisi wa barua hii fupi inahusisha madai kwamba inaonyesha dalili za uandishi wa mwishoni mwa karne ya 1 au mwanzoni mwa karne ya 2. Tabia tatu hasa .

Hoja hii, hata hivyo, inanigusa kama hoja ndogo zaidi, na kwa hakika, ambayo ilipaswa kuwa imetupiliwa mbali zamani, kwa kuwa Yuda kwa kweli hashiriki sifa zozote zinazodaiwa kuakisi tungo za baada ya utume. Sifa ya kwanza ni matarajio yanayofifia ya kurudi kwa Kristo. Yuda, hata hivyo, anaonyesha tarajio changamfu, angalau la kuingilia kati kwa hakika kwa Mungu, kuhukumu ulimwengu.

Ingawa Yuda hasisitizi ukaribu wake katika suala la wakati, pia hakuna kitu cha kupendekeza vinginevyo, na kwa hakika hakuna kitu kinachopendekeza kucheleweshwa kwa utimilifu wa matarajio haya, kama tunavyopata, kwa mfano, katika 2 Petro, ambayo inashughulikia kwa uwazi tatizo la kucheleweshwa kwa kuonekana kwa kurudi kwa Kristo na hukumu ya Mungu. Sifa ya pili ni wito kwa uongozi wa kanisa kutatua matatizo katika makutaniko ya mahali, kama vile mtu anavyopata katika barua za Ignatius wa Antiokia, ambaye aliandika barua zake karibu 110 AD. Lakini hakuna rufaa kama hiyo inayoonekana katika barua ya Yuda.

Hakuna hata kutajwa kwa ofisi za kanisa. Sifa ya tatu ni madai ya kuzorota kwa matumizi ya neno imani kutoka kwa istilahi inayobadilika ya uhusiano hadi neno linalorejelea mkusanyiko wa mafundisho. Hiki ni kigezo chenye matatizo hasa kwa sababu mbili.

Kwanza, imani inatumika kuelezea seti ya imani na njia ya maisha mapema sana katika historia ya Kanisa. Inaonekana katika maana hii tayari katika Wagalatia sura ya 1, aya ya 23 na 24, ambapo Paulo anakumbuka jinsi Wakristo wa Yudea walivyozungumza juu yake mapema kama 40 BK. Bado sikujulikana uso kwa uso na makanisa ya Yudea yaliyo katika Kristo.

wanasikia tu kwamba, yule aliyekuwa akitutesa sasa anahubiri imani ile aliyokuwa akijaribu kuiangamiza. Imani hapa sio neno la uhusiano, lakini neno linaloashiria mwili wa imani na muundo wa utendaji ambao unafafanua harakati ambazo Paulo alikuwa akipinga hapo awali. Kigezo hiki mahususi pia kinaruhusu matumizi ya kawaida ya Paulo ya imani kama neno la uhusiano la uaminifu kati ya Mkristo na Yesu dhidi ya matumizi mengine, kama ya mapema na yenye nguvu zaidi dhidi ya marehemu na ya kutisha zaidi.

Kumbuka, hata hivyo, kwamba hata Paulo anaweza kutumia imani kwa maana sawa na wale Wakristo wa Yudea alionukuu katika Wagalatia 1:23 . Katika Wafilipi 1:27, kwa mfano, tunasoma, mwenendo wenu wa maisha na uistahili Injili ya Kristo, ili kwamba, nikija na kuwaona au nisipokuwepo, nipate kusikia habari zenu kwamba mmesimama imara katika roho moja, kwa nia moja mkiishindania imani ya Injili. Kutumia imani kuashiria yaliyomo katika ujumbe wa injili kulifaa wakati huo katika kipindi chochote, iwe mapema au marehemu.

Popote ambapo upinzani au utetezi wa injili, imani ndiyo muktadha. Kiwango cha herufi ya Kigiriki pia mara nyingi hutajwa kama ishara kwamba mtu mwingine mbali na Yude wa kihistoria ndiye aliyeandika barua hiyo. Je, mwana wa fundi wa Galilaya angeweza kuandika Kigiriki kama vile tunavyopata katika barua hii? Kwa hakika hatuna ufahamu wa moja kwa moja wa ufundi na taaluma ya Yuda kabla, na ikiwezekana kando ya kazi yake ya huduma,

kama ingekuwa kama ilivyohitaji yeye kupata ufasaha zaidi katika lugha ya pili ya Galilaya, yaani, Kigiriki.

Tunaweza kudhani kwamba alishiriki katika biashara ya familia ya ujenzi na useremala, lakini hilo linasalia kuwa wazo tu. Haikuzingatiwa kwamba wanafamilia wote wangeshiriki katika biashara ya baba, na huenda hakukuwa na biashara ya kutosha kuendeleza wanafamilia wengi. Wasomi fulani pia hushindwa kutilia maanani uzoefu wa Yuda huko Yerusalemu katika kituo cha kuongoza harakati za kidini katika jiji lenye lugha nyingi.

Yakobo, Yuda, na viongozi wengine wa harakati ya Kikristo ya mapema wangeweza kuwasiliana kwa ukawaida na Wayahudi waliozungumza Kigiriki walioishi nje ya nchi ambao ama walikuwa wakaaji katika Yerusalemu au ambao walikuja mara kwa mara kwenye sherehe kuu za hija. Yuda pia alikuwa na uzoefu kama mmishonari. Eusebius, akimtaja Julius Africanus wa karne ya tatu, anazungumza kuhusu watu wa ukoo wa Yesu wakiwa wamishonari katika Galilaya.

Kulikuwa na majiji kadhaa katika Galilaya ambako kuhubiri na kufundisha katika Kigiriki kungekuwa na manufaa sana, ikiwa si lazima, kama vile Sepphoris, Tiberia, na Bethsaida Yulio. Ikiwa misheni yao ilienea hadi kwenye miji ya Dekapoli, kama vile Scythopoli, ambayo Wayahudi wa Galilaya walipitia njia ya kwenda Yerusalemu ikiwa hawangepitia Samaria, au Gadara au Hippos, ambayo yote mawili yalikuwa mbele ya Bahari ya Galilaya, kukua katika kituo cha Kigiriki kwa kweli kungehitajika. Paulo anapendekeza kwamba ndugu za Yesu walikuwa na utume mpana zaidi.

Anazungumza na waongofu wake Wakorintho wa mitume wengine na ndugu wa Bwana wanaofanya kazi kama wamishonari na waalimu wasafirio, wakisindikizwa katika safari zao na wake zao, ambao makanisa pia yalikuwa yanatoa msaada kwao, akitarajia waumini hawa wa Korintho kufahamu desturi hii. Unaweza kupata hilo katika 1 Wakorintho 9, mstari wa 5. Huduma katika eneo lolote kati ya haya ingemlazimisha Yuda, bila kujali wito wake wa awali, kukua katika kufahamu kwake Kigiriki. Barua ya Yuda inaonyesha msamiati mpana wa Kigiriki, lakini sio mtindo wa kipekee wa Kigiriki.

Na kwa ujumla inakubalika kuwa ni rahisi kupata msamiati kuliko kupata asili ya kujieleza katika lugha ya pili. Pia kuna uwezekano, kwa hakika, uwezekano, kwamba Yuda angejipatia msaada wa Wakristo wengine ambao wao wenyewe walifahamu zaidi lugha ya Kigiriki na maandishi, kama vile Yuda alivyowaandikia waongofu wanaozungumza Kigiriki. Hatimaye, wasomi fulani wamepinga uasilia wa barua hiyo kwa msingi wa kwamba Yuda, mstari wa 17 na 18, hutazama nyuma juu ya vifo vya mitume inapowaambia wasikilizaji.

Lakini mnapaswa kukumbuka, wapenzi, utabiri wa mitume wa Bwana wetu Yesu Kristo. Waliwaambieni, wakati wa mwisho watakuwako watu wenye kudhihaki, wafuatao tamaa zao mbaya. Hata hivyo, usomaji wa karibu unaonyesha kwamba wasikilizaji wanaambiwa waziwazi kukumbuka yale ambayo mitume walikuwa wamesema, si kukumbuka mitume kana kwamba wamekufa.

Mwisho ni makisio yanayowezekana, lakini hakuna kinachofanya iwezekane, achilia mbali kuwa ni lazima. Kwa hiyo, hakuna maana katika aya hizi kwa tarehe. Zaidi ya hayo, mwandishi anadhania kwamba hadhira yake itakuwa imesikia maneno haya kutoka kwa

midomo ya mitume wenyewe, akiweka angalau baadhi yao, kwa kawaida, katika kizazi cha kwanza cha kuwepo kwa Kanisa.

Dalili chanya ya uhalisi inaonekana katika mizizi ya barua hiyo katika mila za Kiyahudi za Wapalestina. Maneno ya kibiblia ambayo mwandishi anajumuisha huwa yanaakisi maandishi ya Kiebrania ya Agano la Kale kwa karibu zaidi kuliko Septuagint, tafsiri ya Kigiriki ya Agano la Kale ambayo ilitumiwa kwa upana kati ya Wayahudi wanaozungumza Kigiriki kote mashariki mwa Mediterania. Kwa kielelezo, Yuda 12 inazungumza juu ya wavamizi hao kama, wakinukuu, mawingu yasiyo na maji yanayosukumwa na upepo.

Katika andiko la Kiebrania la Mithali 25:14, mtu mwenye kiburi analinganishwa na mawingu na pepo zisizo na mvua. Hata hivyo, katika Septuagint, mtu mwenye majivuno ni kama pepo na mawingu na mvua, akiacha sifa kuu ya picha ya awali, dhoruba kali isiyozaa chochote. Katika Yuda mstari wa 13, wavamizi hao wanaitwa mawimbi ya bahari ya mwitu, yakipeperusha uharibifu wao kama povu la bahari.

Tena, hilo laonyesha andiko la Kiebrania la Isaya 57, mstari wa 20, ambapo watu waovu wanalinganishwa na bahari yenye kuchafuka ambayo maji yake yanatoa matope na matope. Toleo la Septuagint la mstari huu halina taswira yenye nguvu ya bahari isiyotulia inayotoa tope chini. Hapo katika Septuagint, waovu kwa urahisi, wakinukuu, watatupwa huku na huku na mawimbi na hawataweza kupumzika.

La kustaajabisha zaidi ni matumizi ya mwandishi wa kitabu cha First Enoch, maandishi ambayo yanaonekana kuwa yametungwa na kusomwa sana huko Palestina. Hili ni somo ambalo tutarudi baadaye kwa kina tunaposhughulikia barua. Mwandishi pia anaonekana kufahamiana na mapokeo ya ziada ya kibiblia kuhusu watu wa kibiblia kama Kaini, anayepatikana kwa njia nyinginezo katika maandishi ya Palestina, kama vile targumim ya Kiaramu, tafsiri za Kiaramu za maandiko ya Kiebrania.

Kuhusiana na tarehe ya barua hiyo, hakuna dalili zilizo wazi za ndani, isipokuwa kwa umashuhuri wa Yakobo, hivyo kukisia muda baada ya Petro kuondoka Yerusalemu na kutawazwa kwa Yakobo kwenye nafasi ya uongozi. Na kisha kwa upande mwingine, uwezekano wa maisha ya kaka mdogo wa Yesu. Kwa hiyo tunaweza kufikiria maandishi haya yakilandikwa wakati wowote kati ya mwaka wa 50 na 80 BK.

Kutokuwepo kwa marejeleo yoyote ya msimamo wa hekalu au uharibifu wake sio muhimu kwa tarehe. Mabishano kutoka kwa ukimya daima ni hatari, lakini haswa yanapotumiwa kwa barua urefu wa kadi ya posta. Tutaichukulia hii, basi, kama barua ya kweli kutoka kwa Yuda, mtumwa wa Yesu Kristo na ndugu yake Yakobo, kama mwandishi asemavyo katika mstari wa kwanza.

Tunaweza kuona, kwa upande mmoja, unyenyekevu wa kujiita ndugu wa Yakobo pekee, ingawa hii pia inamuunganisha na mkuu wa harakati ya Yesu huko Yudea, na mtumwa, badala ya ndugu yake Yesu, ambaye ni Bwana, mwandishi na hadhira. Ingawa utumwa unawakilisha hali ya chini zaidi katika utaratibu wa kijamii wa karne ya kwanza, mtumwa anaweza pia kutumika kama cheo cha heshima kwa watu waliodai kumtumikia Mungu kwa ujitoaji wa akili moja na waliodai kuwa wa Mungu. Musa, YOSHUA, na Daudi wote wanatambulishwa kama watumwa wa Mungu katika maandiko ya Kiyahudi.

Manabii wa Kikristo, kwa ujumla, ni watumwa wa Mungu katika kitabu cha Ufunuo, wakiwapa dai la mamlaka wakiwa watu wanaoendeleza makusudi ya Mungu duniani. Paulo, Yakobo, na Yohana, mwandishi wa Ufunuo, pia wanajitambulisha hivyo. Yuda anahutubia wale walioitwa, ambao ni wapendwa katika Mungu Baba, na kuhifadhiwa katika Yesu Kristo.

Yuda anatueleza machache sana kuhusu wasikilizaji wake. Hatupatii mahali pa makutaniko yao, kama vile Paulo anavyofanya bila kubadilika. Hatoi taarifa za moja kwa moja kuhusu eneo bunge lao la kikabila.

Yaliyomo katika barua hii fupi yanachukulia kwamba hadhira itafahamu mapokeo ya Kiyahudi kuhusu Kaini, malaika walioanguka, na Musa, ambayo hayapatikani katika maandiko matakatifu. Pia wanachukua kiwango fulani cha kufahamiana na heshima kwa Henoko wa Kwanza, ambayo ilianzia na kujulikana kuwa na mamlaka katika duru za Wayahudi wa Palestina. Ilikuwa, kwa mfano, maandishi yenye mamlaka katika jumuiya ya Qumran, na hivyo uwezekano wa kuwa na mamlaka katika harakati kubwa ya Essene.

Hii inaweza kusababisha mtu kushuku kwamba hadhira iliundwa kwa sehemu kubwa na Wakristo wa Kiyahudi wanaozungumza Kigiriki ambao wangukuwa na ufahamu mkubwa zaidi wa mapokeo haya, ingawa kunaweza pia kuwa na uwepo mkubwa wa waongofu wa Mataifa, watu kama Kornelio na nyumba yake, ambao tunakutana nao katika Matendo 10, mkazi wa Kaisaria kando ya bahari. Wasikilizaji katika Palestina pia wangepatana vyema na nyanja ya ushawishi na uangalizi unaofanywa na jamaa za Yesu. Ingawa watu katika vijiji vya mashambani zaidi vya Palestina yaelekea wasingeweza kuathiriwa na kulegeza viwango vya maadili ambavyo Yuda anahutubia, Wakristo katika maeneo ya mijini ya Galilaya au nyanda za pwani, waliozingirwa na katika visa fulani wenyewe wakiacha nyuma mazoea ya maisha ya Wagiriki na yasiyo ya Kiyahudi, wanguweza kujaribiwa kufanya majaribio.

Ingekuwa katika maeneo ya mijini kwamba hatua ya kuelekea kuanzisha utamaduni wa kongamano la Kigiriki, lililohusisha ulaji, unywaji, na ushirika katika mlo wa agape wa Wakristo, ingekuwa yenye kuvutia zaidi. Hadhira ya mijini ndani ya Palestina pia ingeeleza kwa nini Yuda aliandika kwa Kigiriki badala ya Kiaramu. Bila shaka, haya yote ni makisio bora ya wasomi, kwani kwa mara nyingine tena Yuda mwenyewe anatuambia machache sana kuhusu walengwa wake.

Anachotuambia kuhusu wasikilizaji wake ni kile anachowaambia kuhusu wao wenyewe. Hao, wananukuu, wale walioitwa au walioitwa, walioalikwa, ambao ni wapendwa katika Mungu Baba na kuhifadhiwa katika Yesu Kristo. Kama ilivyoenea katika kanisa la kwanza, Yuda anatumia lugha iliyowahi kutumika kwa Israeli ya kihistoria kuelezea mwili fulani kukusanyika pamoja kuzunguka imani katika Yesu, karibu na imani iliyowekwa mara moja kwa watakatifu.

Israeli inasemwa mara nyingi kama watu ambao Mungu amewaita au amewaalika kuwa watu wa Mungu mwenyewe. Mungu mara nyingi husemwa kuwapenda Israeli au kuishikilia kuwa mpendwa. Lakini waliohutubiwa pia wamehifadhiwa katika Yesu Kristo.

Wazo la kuwekwa kwa lengo fulani litaibuka kama mada kuu katika barua hii fupi. Katika mstari wa 21, Yuda atawahimiza wasikilizaji wajitunze katika upendo wa Mungu ambao wanafurahia sasa. Waalimu wanaoingilia, kwa upande mwingine, pia wanahifadhiwa na Mungu, lakini kwa utusitusi wa giza wa ulimwengu wa chini katika mstari wa 13, kwa kuwa

wanafanya kazi katika roho ile ile kama malaika walioanguka ambao hawakushika milki yao, lakini walivuka mipaka ambayo Mungu aliweka, na hivyo sasa wamehifadhiwa katika minyororo ya milele katika utusitu huo huo, kama tunavyopata katika mistari wa 6, rehema na upendo. hukamilisha fomula ya kawaida inayofungua barua katika ulimwengu wa karne ya kwanza.

Njia hii, mtumaji kwa mpokeaji, salamu, mara nyingi ilionyeshwa kwa ufupi sana, kama tunavyopata katika barua za Kigiriki zilizohifadhiwa sana katika 1 na 2 Maccabees, kwa mfano, lakini pia katika mamia ya barua zisizo za fasihi za papyrus ambazo zimepatikana kutoka kwa mchanga wa Misri. Yuda, kama viongozi wengine wa mapema wa Kikristo, anapanua kila kipengele. Hapa, neno moja rahisi, salamu, nafasi yake inachukuliwa na matakwa ya rehema, amani, na upendo, yamkini na Mungu kama chanzo cha kila tukio, kutulia juu ya wasikilizaji.

Sambamba na maelezo ya Yuda yenye kutia moyo ya wasikilizaji kama waliohifadhiwa na wapendwao, matakwa haya yanatoa uhakikisho wenye nguvu wa nia njema ya Yuda kwa wale ambao barua yake itasomwa kwao kwa sauti, kwa bahati pia kuwaweka vizuri kwake na kwa onyo lake. Upendo na rehema pia huanzisha mfululizo wa sauti katika barua fupi. Yuda anarejea mada ya rehema katika mawaidha ya kumalizia, akiwaelekeza wasikilizaji wote wawili kuweka tumaini lao juu ya rehema ya Bwana wetu Yesu Kristo, inayoongoza kwenye uzima wa milele, na kuwapa rehema dada na kaka zao ambao wanawaona wakikengeuka kutoka katika njia inayoongoza kwenye uzima.

Vivyo hivyo, maelezo ya wasikilizaji kuwa wapendwa wao na matakwa yao ya kuendelea kupata upendo wa Mungu tangu mwanzo yanajibiwa kwa hotuba za kurudiwa-rudiwa kwa wasikilizaji kama wapendwao katika barua yote na himizo kwao kujitunza katika upendo wa Mungu kwa kutembea katika njia za utakatifu na uaminifu ambazo kwazo na kwa ajili hiyo neema ya Mungu iliwaitia. Mistari hii ya ufunguzi inatumika, kwa hivyo, kuashiria kwa uwazi aina ya uandishi kama ile ya barua, lakini pia kutimiza mahitaji mawili kuu ya ufunguzi thabiti wa anwani yoyote. Kwanza, kuanzisha mamlaka na nia njema ya mzungumzaji, na pili, kusindika baadhi ya mada kuu za hotuba.

Huku zikiwa zimeunganishwa pamoja na zile ziiwazo nyaraka za Kikatoliki, zile ambazo, kama Yakobo na 1 Petro, kwa kweli zimeandikwa kwa hadhira pana, Yuda kwa hakika anashughulikia tatizo na hali mahususi, kuonekana kwa waalimu kutoka nje ya kusanyiko fulani au kundi la makutano. Wapenzi, nilipokuwa nikifanya kazi kwa bidii kuwaandikia juu ya wokovu ambao tunashiriki, ilinilazimu kuwaandikia ili kuwahimiza mwishindanie imani waliyokabidhiwa watakatifu mara moja tu. Kwa maana watu fulani wamejitia ndani kwa uchungu, watu walioandikiwa tangu zamani hukumu hii, watu wasiomcha Mungu, wakibadili neema ya Mungu wetu kuwa anasa isiyo na aibu, na kumkana Yesu Kristo, Bwana wetu aliye pekee na Bwana.

Yuda huwaita wasikilizaji wake wapendwa mara kadhaa katika barua hii fupi, hapa na pale katika mistari ya 17 na 20. Uthibitisho huo wa vifungo vyake vya upendo pamoja nao yaelekea utatumikia kutia tumaini na uhakikisho wa nia njema ya Yuda, tofauti kabisa na hawa walimu wengine wanaotenda kutokana na nia za ubinafsi badala ya upendo wa kweli kwa waamini. Yuda anatoa wazo la kwamba alikuwa akitunga aina tofauti kabisa ya barua, ambayo tunapaswa kupenda sana kuipokea, kwani ingekuwa na taarifa kamili zaidi kuhusu

kile ambacho ndugu wa kambo wa Yesu alielewa kuwa ujumbe wa injili na tumaini ambalo ulileta.

Hii, pia, ni ishara ya nia njema ya Yuda kuelekea wasikilizaji. Alikuwa tayari amewafikiria wao na imani yao, na tayari alikuwa amejitokeza katika msingi wao huo. Hata hivyo, matukio ya sasa, yaani, kuwasili na matokeo ya waalimu wasafirio miongoni mwa makutaniko yaliyokuwa nyanja ya Yuda, sasa yalitokeza uingiliaji kati wa haraka zaidi kwa upande wake kwa ajili ya waamini ambao ustawi wao wa kiroho unamjali sana.

Sikuzote kulikuwa na walimu mbalimbali waliokuwa wakitembea huku na huko kati ya mtandao wa makutaniko ya Kikristo. Katika Wagalatia tunaona waalimu washindani wa Paulo wakijiimarisha au kujaribu kujiimarisha miongoni mwa waongofu wake katika jimbo la Galatia. Katika 2 Wakorintho, tunakutana tena na waalimu wapinzani ambao wanatafuta kujiingiza wenyewe katika makutaniko ya Paulo huko Korintho.

Tunapata walimu tena nyuma ya hali ya Yuda, na tungewapata pia katika hali nyuma ya 2 Petro. Tunaporejea Ufunuo, tunaona waalimu ambao mwanaji anawataja Yezebeli au Wanikolai wakijidai wenyewe na maono yao ya utendaji wa Kikristo kati ya makanisa ya jimbo la Kirumi la Asia. Utumizi wa Yuda wa sanamu za waalimu hawa wakiingia kisirisiri au kuingia ndani, katika mstari wa 4, inaonyesha wazi kwamba waalimu hawa walitoka nje ya kusanyiko au makutano.

Katika mstari wa 8, Yuda anazungumza juu ya makosa ya waalimu hawa yanayotokana na kuota kwao, ambayo inapendekeza kwamba wao, kama wakuu wengi wa kiroho katika ulimwengu wa Kigiriki-Kirumi, waliweka mafundisho yao na mamlaka yao katika ufunuo unaotegemea furaha, katika madai ya kuwasiliana moja kwa moja na kimungu na kupokea mawasiliano ya moja kwa moja ya mamlaka kutoka kwa Mungu. Taswira ya uchungaji ambayo itaonekana katika mstari wa 12 inadokeza kwamba hawa wanaoingiliana ni watu wanaojionyesha na kutenda kama walimu au viongozi wa kiroho. Yuda anawaamsha wasikilizaji wake kwenye uharaka wa kuipigania imani, usadikisho kuhusu uingiliaji kati wa Mungu na kuhusu njia ya maisha inayopata rehema mbele za Mungu ambayo wameshiriki, zaidi sana hii inawakilisha amana ya Mungu mwenyewe ya ukweli wa ufunuo wa Mungu kwa jumuiya ya Watakatifu, watakatifu.

Tunaweza kuona jinsi ambavyo Yuda ameunda mistari ya 3 na 4 inawaweka wasikilizaji pamoja na Yuda na dhidi ya hawa wanaoingiliana. Yuda na waliohutubiwa wanafurahia wokovu wa pamoja ambao, barua inapofunuliwa, haushirikiwi na walimu hawa. Yuda pia anajitupa yeye mwenyewe na wasikilizaji wake katika nafasi za watetezi wa imani, huku waingiliaji wakijitokeza kama hatari ya wazi na ya sasa kwa uaminifu wa imani, tena kusikia imani hapa kama kikundi cha mafundisho yaliyofunuliwa ambayo hutengeneza imani na utendaji.

Yuda, kwa kweli, atachukua suala zaidi na mazoezi ya maadili ya mwalimu kuliko mafundisho yao. Ilikuwa kawaida katika karne ya 19 na 20 kuwachora wapinzani wa Yuda kama Wagnostiki, lakini kwa msingi wa ushahidi mdogo sana na ufahamu potofu wa jinsi Uagnostiki ulivyositawi. Hakuna ushahidi wa kweli wa pambano la Kikristo nyuma ya barua ya Yuda, kama tunavyoona nyuma ya 1 na 2 Yohana.



Kumkana bwana wetu wa pekee na Bwana Yesu Kristo kuna uwezekano zaidi kuwa ni onyesho la ukosefu wa hamu ya walimu hawa kumtii Yesu, badala ya kumkiri Yesu. Yesu mwenyewe alikumbukwa kuthibitisha kutotenganishwa kwa ungamo na utii wa vitendo. Kwa nini mnaniita Bwana, Bwana, na hamfanyi ninayowaambia? Kuwepo kwao kwenye karamu za upendo za waamini kunadokeza sana kwamba waalimu hawa wangejitambulisha kuwa Wakristo wenyewe.

Lakini, Yuda anadai, mwelekeo wa maisha yao unaonyesha vinginevyo. Mstari wa 4 unabainisha kushindwa kwao kuu, na hivyo hatari kuu ambayo walitokeza kwa makutaniko ya Yuda. Huku ndiko kukataa kwao kujipatanisha na makusudi ya Mungu kwa ajili ya upendeleo ambao Mungu alikuwa amewapa wale wasiotii.

Neema ya Mungu haitoi kibali cha kujifurahisha wenyewe. Bali, inatoa fursa na njia ya ukombozi katika hukumu ya mwisho. Mungu hutoa neema yake kwa mtazamo, kama vile Yuda anavyoiweka katika mstari wa 24, ili kuwaepusha na kujikwaa na kuwafanya kusimama bila lawama kwa furaha kuu mbele ya utukufu wake.

Wasikilizaji wa Yuda wangethamini ukosefu wa haki, dharau inayopatikana katika kuchukua fursa ya ukarimu wa mtoaji na kutumia upendeleo wa mtoaji kufikia malengo yaliyo kinyume na nia na makusudi ya mtoaji huyo. Sisi Wakristo wa karne ya 21 tumetengwa kitamaduni na maadili ya kutoa na kurudisha upendeleo, maadili ya kutoa vizuri na kupokea vizuri, kwa kuheshimu zawadi na kuheshimu dhamana ya uaminifu kwa mtoaji kupitia kutafuta kuendeleza masilahi ya mtoaji kama malipo. Yuda anawashutumu wanaoingiliana kwa kukiuka kifungo hiki kitakatifu, kwa kupotosha wema wa ukarimu wa Mungu katika kusamehe badala ya kuadhibu dhambi kwa kutoa nafasi katika maisha yao na ikiwezekana kabisa kuwatia moyo waumini wengine pia kutoa nafasi katika maisha yao kwa ajili ya kujifurahisha badala ya mazoea ya kumheshimu Mungu.

Dhana ya kwamba neema ya Mungu ilimaanisha kujiachia, ingawa ilikuwa mbali na injili ya mitume, hata hivyo ilikuwa imeenea kwa kiasi kikubwa katika makanisa ya karne ya kwanza. Paulo mwenyewe ilimbidi kusahihisha athari ambazo waongofu wake mwenyewe walichota kutoka katika injili yake isiyo na sheria. Mtu anaweza kukumbuka jinsi, kwa mfano, alilazimika kushughulikia leseni ya ngono iliyochukuliwa na vyama fulani katika Korintho na vile vile uhuru wa kupita kiasi kuhusiana na kushiriki tena katika karamu zilizofanywa kwenye viwanja vya mahekalu ya sanamu.

Manabii na waalimu katika baadhi ya makanisa yaliyoshughulikiwa kwa ufunuo, kama wale waamini katika Korintho ya Paulo, wangefundisha pia kwamba waumini wangeweza kutoa nafasi kwa ajili ya kushiriki katika ibada ya sanamu, kwa ajili ya kupatana na jirani zao. Paulo mwenyewe alishutumiwa kwa kuendeleza tamaa hiyo ya kujifurahisha, ambayo anajitetea kwa nguvu zote katika barua yake kwa Wakristo huko Roma kwa kutanguliza badiliko la kiadili ambalo injili yake ilikuza. Waingiliaji ambao Yuda anawaandikia wanaweza kuwa na mawazo kama hayo pia, au wangeweza tu kuwa sponji wenye mvuto wanaotafuta safari ya bure na zaidi kutoka kwa Wakristo waliodanganyika.

Mwandikaji mpagani wa karne ya pili, Lucian, anasimulia kuhusu Peregrinus, ambaye alifaidi kutaniko la Kikristo kwa njia hiyo kwa muda mrefu kabla ya unyoofu wake kujulikana. Yuda anawaonyesha watu hao wanaoingiliana kuwa si bora zaidi kuliko mifuko mingine mingi ya

upepo inayouza falsafa au dini zao sokoni, wakitafuta njia ya kupata faida kutokana na alama zao, na kamwe kujifurahisha kwa tumbo na viuno. Kuwatambua wavamizi hawa kuwa wasiomcha Mungu katika mstari wa 4 kunatanguliza kiunganishi cha maneno kinachowaunganisha na malengo ya hukumu ya Mungu katika utabiri wa Henoko wa Kwanza ambao tutakutana nao katika mstari wa 15 wa barua ya Yuda, na pamoja na walimu wa uongo ambao mitume walikuwa wameonya dhidi yao, kama vile tunakutana nao katika mstari wa 18 wa barua hii.

Yuda anaongeza kwamba wavamizi hawa walikuwa, wakinukuu, waliwekwa alama muda mrefu uliopita kwa ajili ya hukumu hii katika mstari wa 4. Dai la kwamba wanasimama chini na wamekusudiwa kupata hukumu ya Mungu kwa wazi linatumika kuibua maswali, angalau, kuhusu faida ya kuendelea kuvumilia uvutano wao. Yuda anawaweka bayana kuwa ni watu wenye makosa na wasioona mbali ili wahubiriwe tena na kukombolewa badala ya kuwa sauti za kusikilizwa. Sehemu kubwa ya barua ya Yuda itajishughulisha na kuonyesha kupitia kwa mifano ya kihistoria, mifano ikichukuliwa hasa kutoka katika maandiko yaliyoshirikiwa, kwamba wale wanaofanya kama waingiliaji hawa wanakuwa na tabia mbaya wakati Mungu anapoingilia kati kuwawajibisha.

Kaini, Balaamu, Kora na kundi lake, malaika waasi, watu wa Sodoma, kizazi cha Kutoka, hawa wote wanasimama kama maonyo dhidi ya kutembea katika njia ya hawa wanaoingiliana na kama onyo kwa hawa waingiliano wa mwisho ambao wamekusudiwa ikiwa wataendelea na njia yao. Yuda anaweza pia kupendekeza, kwa lugha kali ya hatima hapa, kwamba wanaoingiliana wanatekeleza jukumu ambalo kwa kweli walikusudiwa kwa sababu mitume walikuwa wametabiri kwamba watu kama hao wangetokea kati ya waaminifu.

Maandishi yao yalikuwa yameandikwa kabla ya kuibuka kwao kati ya waaminifu ambao Yuda anahutubia. Mwisho wa safu yao ya njama inajulikana tayari kutoka kwa historia. Hali iliyoita barua hii kutoka kwa Yuda yaakisi usuli mpana zaidi wa kuzuka upya kwa unabii ndani ya harakati ya Wakristo wa mapema.

Kanisa la kwanza lilikuwa limesadikishwa kwamba lilikuwa limepitia, kila mahali lilipoanzishwa, kumiminwa upya kwa Roho na kudhihirishwa kwake katika karama za karama, hasa kuomba au kunena kwa lugha ngeni, kutamka maneno ya kinabii kwa dhahiri kutoka kwa Bwana, na kadhalika. Hili linaonyeshwa katika vifungu kama vile Wagalatia 3, mstari wa 1 hadi 4, 1 Wakorintho 2, mstari wa 1 hadi 5, na Waebrania sura ya 2, mistari ya 3 na 4, vyote hivyo vinakumbuka ufahamu ulioongezeka wa utendaji wa Roho Mtakatifu katikati ya kutaniko. Inaakisiwa pia kote katika Matendo, hasa iliyoangaziwa katika Pentekoste na mahubiri ya Pentekoste ya Petro, au huduma za mitume huko Samaria, au kipindi cha Kornelio katika Matendo sura ya 10.

Ikawa muhimu, kwa hiyo, kupima kile kilichonenwa katika Roho ili kuthibitisha kwamba kilikuwa, kwa kweli, neno la kutegemeka kutoka kwa Bwana. Na hivyo tunapata katika barua za Paulo, Msidharau unabii, bali jaribuni kila kitu. Shika sana lililo jema.

Manabii wawili au watatu wanene, na wengine wayapime maneno. Yesu mwenyewe alikuwa ameonya dhidi ya manabii wa uwongo ambao maneno yao yangeweza kupatana na ukweli, lakini nia zao zilikuwa za ubinafsi na zenye madhara kwa afya ya jumuiya. Jihadharini

na manabii wa uongo, watu wanaowajia wamevaa mavazi ya kondoo, walakini kwa ndani ni mbwa-mwitu wakali.

Mtawatambua kwa matunda yao. Je, zabibu huchunwa katika miiba au tini kwenye michongoma? Basi kila mti wenye afya huzaa matunda mazuri, lakini mti mbaya huzaa matunda mabaya. Mti mzuri hauwezi kuzaa matunda mabaya, wala mti mbaya hauwezi kuzaa matunda mazuri.

Kila mti usiozaa matunda mazuri hukatwa na kutupwa motoni. Hivyo mtawatambua kwa matunda yao. Wanafunzi wanapaswa kuchunguza matokeo ya kazi ya manabii hawa katikati yao ili kubaini kama ni ya kweli.

Paulo aliwaonya Wakristo katika Kolosai kwamba kujisifu kwa mwalimu kwa kuwa na maono ya malaika au hata kuishi maisha ya ustaarabu kulitosha kuwahakikishia dhidi ya ulaghai. Mamlaka ya kweli yalikuja tu kutokana na uhusiano wa mwalimu na Kristo. Mwandishi, 1 Yohana, akiandika baada ya mgawanyiko wenye maumivu wa kanisa, alitoa majaribio ya kimaadili na kimafundisho.

Walimu waliokosa kukiri kwamba Yesu alikuwa Kristo mwenye mwili au waliokosa kuonyesha upendo wa kweli wa akina ndugu na dada hawakuchochewa na roho ya Mungu. Baadaye katika karne ya kwanza au mapema katika karne ya pili, mwongozo wa liturujia ya Kikristo kwa Roho Mtakatifu na utaratibu na maadili matatu ya kanisa inayojulikana kama Didache, ambayo ni Kigiriki kwa ajili ya mafundisho, ulitoa sura tatu kati ya 16 kwa suala la kukaribisha, kutegemeza, na kuwajaribu manabii wanaosafiri. Walipaswa kupewa uhuru na heshima kubwa, lakini ikiwa waliomba pesa au zawadi huku wakijifanya wanazungumza katika roho, walipaswa kufukuzwa.

Pia, waliwekewa kikomo cha riziki ya siku tatu kwa gharama ya jumuiya ili wasikubali kukaa kama sponji za kudumu au kuvuruga kwa uongozi wa mtaa. Karama za kiroho hazikupaswa kuwa tikiti za kudumu za chakula. Barua ya Yuda ni dirisha moja zaidi la jambo hili la kusaidia makutaniko kutambua na kujifunza jinsi wao wenyewe wanavyoweza kutambua mwalimu anayetegemea kutoka kwa yule ambaye atawapotosha kutoka kwa imani mara moja tu kwa wote na kuwapotosha kutoka kwa mwelekeo ambao imani hii ingewasukuma katika maisha yao wenyewe.